

دخل و خرج واقع گرایانه ۱۴۰۳

عزم دولت برای جراحی ساختار بودجه جزم است

گزارش

دولت سیزدهم با واقع‌گرایی، بیش از هر زمان دیگری عزم خود را برای جراحی و اصلاح ساختار بودجه جزم کرده و تلاش دارد اصلاح ساختار معیوب بودجه سنواتی را به عنوان یکی از چالش‌های اصلی در کانون توجه قرار دهد.

به گزارش ایرنا، اصلاحات ساختاری از همان نخستین لایحه بودجه‌ای که دولت آیت‌الله رئیسی به مجلس ارائه کرد از مهم‌ترین دغدغه‌ها و محورهایی بود که به چشم می‌خورد و دولت سیزدهم با واقع‌گرایی، بیش از هر زمان دیگری عزم خود را برای جراحی و اصلاح ساختار بودجه جزم کرد و سعی نمود اصلاح ساختار معیوب بودجه سنواتی را به عنوان یکی از چالش‌های اصلی در کانون توجه قرار دهد.

۱۳ دستور بودجه‌ای رئیس‌جمهور محقق شد

دولت دوازدهم به‌رغم توصیه‌ها و تذکرات متعدد رهبر انقلاب برای انجام اصلاحات ساختاری در بودجه سنواتی، اقدام مؤثری در این زمینه انجام نداد و حتی در آخرین لایحه بودجه سنواتی که توسط دولت تدبیر و امید تدوین شد، اعداد و ارقام گویای ناترازی شدید منابع و هزینه‌ها بود؛ ناترازی‌ای که حکایت از کسری بودجه شدید ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار میلیارد تومانی برای سال اول فعالیت دولت بعد را می‌داد و تورم‌زایی شدید

آن کاملاً قابل پیش‌بینی بود اما آیت‌الله رئیسی در همان روزهای نخست استقرار دولت سیزدهم، ۱۳ دستور بودجه‌ای صادر کرد که نویدبخش نگاه تحولی دولت به لایحه‌ای بود که دخل و خرج یک سال کشور را رقم می‌زند.

حالا دولت سیزدهم سومین لایحه بودجه خود را براساس چهارچوب‌ها، احکام و خط‌مشی‌های مندرج در قانون برنامه هفتم توسعه تنظیم کرده، لایحه‌ای که از این حیث متمایز تدوین شده است. خط‌مشی کلی دولت در تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۳ این بوده، از احکامی که ماهیت آنها اصلاح قوانین دائمی کشور است تا حد امکان اجتناب کند. به‌عبارت دیگر، تمام تلاش دولت‌مردان این بوده، از گنجاندن احکامی که ماهیت آنها دائمی است و در قالب احکام لایحه بودجه (با ماهیت یک‌ساله) موضوعیت نداشته، جلوگیری کند.

همچنین دولت سعی کرده از آوردن احکام قانونی بی‌ارتباط با موضوع بودجه و غیرضرور اجتناب ورزد. البته این موضوع استثنائات مختصری داشته که آن استثنائات بیشتر در زمینه‌هایی بوده که تصویب این احکام می‌توانسته منابع درآمدی جدیدی را ایجاد یا موضوع تنگنای مالی را مدیریت کند. با این اقدامات حجم و تعداد احکام ماده واحده لایحه بودجه ۱۴۰۳ نسبت به سنوات قبل کاهش یافته است.

وجه تمایز سومین لایحه بودجه دولت این است که در تدوین الگوی کلی لایحه بودجه ۱۴۰۳ مفروضات قانون برنامه

هفتم توسعه در برخی از پارامترهای اصلی و مهم اقتصادی مانند رشد اقتصادی، تورم، میزان سرمایه‌گذاری و... مدنظر قرار گرفته و سایر ارقام بخش‌های منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۳ بر مبنای آن تنظیم شده است.

بودجه واقع‌گرایانه برای رفع ناترازی‌ها

دولت سیزدهم به دستور رئیس‌جمهور جهت‌گیری کلی بودجه سال آینده را کاهش ناترازی‌ها اعلام کرده و در این راستا ارقام لایحه بودجه، واقعی با هدف ایجاد انضباط مالی و پرهیز از درآمدهای غیرواقعی درج شده است.

با این تفاسیر لایحه پیشنهادی دولت، یک سند مالی متعادل با محوریت تلاش برای مدیریت هزینه‌هاست و در بخش منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۳ چند اصل مهم مانند استمرار رشد سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با ارتقا به سطح رشد اقتصادی ۷ درصدی در سال نخست برنامه هفتم برای نیل به هدف ۸ درصدی برنامه، واقع‌بینی و در نظر گرفتن ظرفیت‌های واقعی بخش‌های مختلف اقتصاد ملی بویژه در بخش‌هایی نظیر بهره‌مالکانه معادن، سود شرکت‌های دولتی و بخش ارتباطات در این لایحه دنبال می‌شود.

بودجه‌ای متمرکز بر «عدالت در تخصیص منابع»

مدنظر قرار دادن روند گذشته و تحولات قابل پیش‌بینی جاری و آتی (میان‌مدت) اقتصاد ملی، ادامه اصلاحات در ساختار

مالی دولت و بالا بردن سهم منابع پایدار و مطلوب در سرجمع منابع (مانند مالیات‌ها)، رعایت جانب احتیاط و واقع‌بینی در پیش‌بینی سهم منابع نفتی (میزان صادرات، قیمت جهانی نفت و نرخ ارز تسعیر دلارهای نفتی) در منابع درآمدی، تعریف منابع درآمدی قابل تحقق از محل مولدسازی دارایی‌های دولت متناسب با توان اجرایی و واقعیت‌های مرتبط با این بخش در دو سطح ملی و استانی با لحاظ عملکرد سال جاری و همچنین ایجاد مشوق‌های لازم برای تحقق اهداف درآمدی تعیین شده در این بخش با ایجاد مکانیسم‌های بازگشت منابع درآمدی در دو بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای دستگاه مولدساز با نسبت‌های منطقی و مشخص، توجه به عدالت در تخصیص منابع و تعدیل بخشی از هزینه‌های قابل مدیریت و جبران بخشی از اختلاف پرداخت بین دستگاه‌های ملی و استانی و رفع تبعیض و ناراضی‌های ناشی از این امر از اهداف لایحه بودجه است.

به‌رغم شرایط تورمی، بودجه با کنترل مصارف مدیریت شده است

لازم به توضیح است که رشد منابع بودجه عمومی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ معادل ۱۸.۲ درصد نسبت به ارقام مصوب منابع بودجه عمومی سال قبل بوده است. این رقم حاکی از آن است که در سال ۱۴۰۳ به‌رغم شرایط تورمی، بودجه با کنترل مصارف مدیریت شده همچنین درآمدهای عمومی در لایحه

خط‌مشی کلی بودجه

خط‌مشی کلی دولت در تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۳ این بوده، از احکامی که ماهیت آنها اصلاح قوانین دائمی کشور است تا حد امکان اجتناب کند

بودجه سال ۱۴۰۳ نسبت به قانون بودجه سال جاری ۴۲ درصد افزایش داشته و به ۱۴۹۶ هزار میلیارد تومان رسیده است. بدین ترتیب سهم درآمدهای عمومی از کل منابع، ۶۱ درصد شده که نسبت به قانون بودجه سال جاری ۱۰ واحد درصد افزایش یافته است.

در لایحه پیشنهادی، درآمدهای مالیاتی و گمرکی ۱۲۶۲ هزار میلیارد تومان منظور شده که به لحاظ سهم درآمدهای مالیاتی از کل منابع بودجه ۵۱ درصد و نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۲، ۸ واحد درصد افزایش یافته است.

منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ به ۶۴۷ هزار میلیارد تومان می‌رسد که ۲۶ درصد از منابع بودجه عمومی کشور را تأمین می‌کند و در راستای کاهش وابستگی به منابع نفت، این نسبت ۹ واحد درصد نسبت به سال جاری کاهش یافته است. از کل منابع بودجه عمومی کشور ۱۳ درصد معادل ۳۱۹ هزار میلیارد تومان از محل واگذاری دارایی‌های مالی تأمین شده است.

ضریب حقوق شاغلین ۱۸ درصد و بازنشستگان ۲۰ درصد افزایش یافته است

اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۴۰۳ معادل ۱۸۰۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که حدود ۱۹.۵ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۲ افزایش دارد.

در این میان ضریب حقوق شاغلین ۱۸ درصد و بازنشستگان ۲۰ درصد افزایش یافته است.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۴۰۳ بدون کاهش نسبت به سال جاری معادل ۳۷۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است تا از عدم تخصیص آن در سال اجرای بودجه اجتناب شود.

اعتبارات تملک دارایی‌های مالی در سال ۱۴۰۳ معادل ۲۸۳ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که حدود ۴۳ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است.

البتة نباید غافل شد که معمولاً نمایندگان مجلس در سالیان گذشته دستکاری‌های کلانی در ارقام لایحه صورت داده و سقف بودجه را بسیار بالا برده‌اند و در سال منتهی به انتخابات ممکن است این قبیل تغییرات تکرار شود. در این راستا، روز گذشته سخنگوی شورای نگهبان خطاب به نمایندگان گفته است، مجلس اختیار دارد تغییراتی را هنگام تصویب در متن لوائح داشته باشد ولی نباید این تغییرات به‌گونه‌ای باشد که شاکله لایحه را تغییر دهد.

دولت مقابل ادامه ناترازی‌ها ایستاد

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس گفت: لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ واقعی بسته شده و جلوی ناترازی‌ها در این بودجه گرفته شده است.

محمدرضا دشتی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به جزئیات لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ گفت: با اشاره به برخی بیش برآوردها در لایحه بودجه در دولت‌های گذشته

گفت: در بودجه ۱۴۰۳ منابع در نظر گرفته شده واقعی و قابل تحقق هستند و منابع و مصارف با هم تراز است.

نماینده مردم اردکان در مجلس شورای اسلامی گفت: لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ واقعی بسته شده و نسبت به سال‌های گذشته ناترازی‌های بودجه بشدت کاهش یافته است.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با بیان اینکه ۵۰ درصد از درآمد بودجه سال ۱۴۰۳ محل درآمدهای مالیاتی است، اظهار داشت: یکی از مهمترین مسائلی که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ وجود دارد جلوگیری از فرار مالیاتی است در این لایحه با ایجاد پایه‌های جدید مالیاتی درآمدهای دولت در این حوزه را افزایش یافته است.

عضو کمیسیون برنامه بودجه و محاسبات مجلس اظهار داشت: حقوق بازنشستگان در سال آینده ۲۰ درصد و حقوق کارکنان دولت ۱۸ درصد افزایش می‌یابد و تلاش بر این است تا با ایجاد رونق در تولید و کنترل قیمت کالاها شرایط مساعدی از نظر اقتصادی در کشور ایجاد شود.

دشتی عنوان کرد: بودجه سال ۱۴۰۳ مطابق با سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه تدوین و تنظیم شده و از این حیث در واقع این لایحه بودجه یک برش از برنامه ۵ ساله توسعه هفتم به شمار می‌رود.

دولت سیزدهم به دستور رئیس‌جمهور جهت‌گیری کلی بودجه سال آینده را کاهش ناترازی‌ها اعلام کرده و در این راستا ارقام لایحه بودجه واقعی با هدف ایجاد انضباط مالی و پرهیز از درآمدهای غیرواقعی درج شده است.

با این تفاسیر لایحه پیشنهادی دولت، یک سند مالی متعادل با محوریت تلاش برای مدیریت هزینه‌هاست و در بخش منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۳ چند اصل مهم مانند استمرار رشد سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با ارتقا به سطح رشد اقتصادی ۷ درصدی در سال نخست برنامه هفتم برای نیل به هدف ۸ درصدی برنامه، واقع‌بینی و در نظر گرفتن ظرفیت‌های واقعی بخش‌های مختلف اقتصاد ملی بویژه در بخش‌هایی نظیر بهره‌مالکانه معادن، سود شرکت‌های دولتی و بخش ارتباطات در این لایحه دنبال می‌شود.

همچنین دولت سعی کرده از آوردن احکام قانونی بی‌ارتباط با موضوع بودجه و غیرضرور اجتناب ورزد. البته این موضوع استثنائات مختصری داشته که آن استثنائات بیشتر در زمینه‌هایی بوده که تصویب این احکام می‌توانسته منابع درآمدی جدیدی را ایجاد و یا موضوع تنگنای مالی را مدیریت کند. با این اقدامات حجم و تعداد احکام ماده سنوآت قبل کاهش یافته است.

وجه تمایز سومین لایحه بودجه دولت این است که در تدوین الگوی کلی لایحه بودجه ۱۴۰۳ مفروضات قانون برنامه هفتم توسعه در برخی از پارامترهای اصلی و مهم اقتصادی مانند رشد اقتصادی، تورم، میزان سرمایه‌گذاری و... مدنظر قرار گرفته و سایر ارقام بخش‌های منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۳ بر مبنای آن تنظیم شده است.

قطب پتروشیمی سپهر لوان، پرداخت الکترونیک سپهر، خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی و زیارتی شاهدان کوثر، فن‌آوران دریا گستر جنوب‌اروند و پتروشیمی الماس ماهشهر، شرکت‌های دارای بیشترین درصد افزایش سود (سودهای بالای ۵۰ درصد) هستند. مطابق آخرین صورت‌های مالی منتشر شده، در آبان‌ماه ۷۰ شرکت که پارسال زیانده بودند که اکنون سودده شدند. همچنین زیان انباشته ۴۱۷ شرکت کم شده یا سود انباشته آنها افزایش داشته است.

امام (پتروشیمی ایران-ژاپن)، توسعه آهن و فولاد گل‌گهر، سرمایه‌گذاری تجاری شستان، پارس تأمین مجد، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، گروه توسعه اقتصادی تدبیر، توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن، سرمایه‌گذاری و توسعه گل‌گهر ۱۰ شرکت با بیشترین سود هستند. پترو فراز آور ساحل تدبیر، توسعه بازاریابی و فروش برق صبا، خدمات دریایی و مهندسی کشتیرانی قشم (تدارکات ناوگان)، توسعه مسکن هومرگان (مسکن نقش جهان)، لبنیات پاستوریزه پاک آرا سنندج،

بررسی‌های انجام شده بیانگر آن است که شفافیت بر عملکرد شرکت‌ها تأثیر گذاشته است. براین اساس از یک‌هزار شرکت دولتی و عمومی که صورت‌های آنها منتشر شد، ۷۱۱ شرکت عمومی هستند که بررسی صورت‌های مالی آنها حاکی از این است که ۳۷۶ شرکت نسبت به سال قبل افزایش سود داشتند و از این ۷۱۱ شرکت ۲۷۸ شرکت بیش از ۵۰ درصد افزایش سود داشته‌اند. برپایه این گزارش، کشتیرانی حافظ دریای آریاح، گروه مالی سپه (خدمات آینده اندیش نگر)، ج، پتروشیمی بندر

کار قرار گرفت و وزیر امور اقتصادی و دارایی در شهریور ۱۴۰۰ وعده داد که بزودی صورت‌های مالی شرکت‌ها در سامانه کدال قرار می‌گیرد.

براین اساس، برای نخستین بار در تاریخ ۳۱ فروردین ۱۴۰۱ صورت‌های مالی حسابرسی شده ۳۱۳ شرکت دولتی در سال‌های ۹۸ و ۹۹ برای دسترسی عموم روی سامانه کدال قرار گرفت و آخرین انتشار صورت مالی مربوط به هشتم آبان است که صورت مالی یک‌هزار شرکت دولتی و عمومی در دسترس عموم قرار گرفت.

مشخص شدن سود بالای ۵۰ درصد ۲۷۸ شرکت دولتی پس از انتشار صورت‌های مالی